

Fer-nos guardians els uns dels altres

Dll, 21/12/2020 per Eduard Ibáñez

[Apunts eticopolitics](#)

Acaba de publicar-se el [Missatge](#) del papa Francesc per la propera Jornada Mundial de la Pau, que celebrem el primer dia de l'any 2021, amb el lema: "La cultura de la cura com a camí de la pau".

En aquest Missatge, Francesc expressa la seva proximitat amb totes les persones afectades per la crisi sanitària de la COVID 19, especialment els que han perdut un ésser estimat o s'han quedat sense feina. Consta, el sofriment que aquesta pandèmia ha causat i com ha agreujat les múltiples crisis que pateix la humanitat, on creixen formes de nacionalisme, racisme, xenofòbia, guerres i conflictes que sembren la mort i la destrucció.

Davant d'aquesta realitat (iFrancesc sempre parteix de la realitat!), el papa ha volgut dedicar el missatge a meditar novament, ara des d'una altra perspectiva, sobre el valor de la fraternitat, del que ha parlat repetidament al llarg de tot el seu pontificat, ja des del seu primer Missatge per la Jornada Mundial de la Pau (2014), i especialment en la seva darrera carta [Fratelli tutti](#). En aquest nou Missatge es fixa ara en un aspecte essencial de la fraternitat, que és l'actitud profunda de *tenir cura dels altres*, de *fer-nos càrrec els uns dels altres*, per construir una societat basada en relacions de fraternitat.

Francesc demana que aquesta actitud esdevingui una *cultura* que impregni totes les relacions socials. Així, en front de la cultura de la indiferència, del rebuig o de la confrontació, que tant dominen en els nostres dies i que ell tant ha denunciat, Francesc apel·la a la *cultura de la cura*. Aquesta cultura que ve a complementar les seves crides a una cultura del diàleg i del trobament.

Sóc jo el guardià del meu germà?

Francesc s'inspira una vegada més en les Sagrades Escriptures, mostrant novament que continuen essent avui dia una font de saviesa d'extraordinari valor per a la humanitat, tant per a creients com per a no creients. Quina llàstima que siguin tan poc conegudes, llegides i valorades en el nostre temps!

Com en altres ocasions, Francesc cita aquell passatge del Gènesi, en el que Déu demana a Caín, que ve de matar al seu germà Abel: "On és el teu germà?" Pregunta a la qual Caín respon: "Que potser sóc el guardià del meu germà?" (Gn 4,9), encertant justament en la veritat: sí, efectivament, n'eres el guardià, el protector del teu germà; sí, som els guardians, som els protectors dels nostres germans, som responsables els uns dels altres, com a fills dels mateix Pare, amb un origen, fonament i destí comuns, i només junts ens salvem. Som custodis dels nostres germans, encarregats i responsables del seu bé.

Aquesta és, en definitiva, la gran veritat de les relacions humanes i aquesta veritat ha estat expressada de forma paradigmàtica per Jesucrist, amb la seva vida totalment centrada en curar, ensenyar i perdonar i finalment lliurada a la mort per la salvació de la humanitat. S'arriba així a la plenitud de l'amor de Déu, que esdevé el model i punt de referència de la nostra vida humana.

Tenir cura i ser guardians dels altres, especialment dels més dèbils i fràgils, així com de la *casa comuna* on habitem tots (*ecologia integral*), esdevé, doncs, la missió de la nostra existència, de cada persona i de cada comunitat. I és aquesta actitud la que fa possible la convivència, les relacions interpersonals i socials i la vida mateixa, a escala local i universal.

Guardians. Quina gran força que té aquesta expressió: cada persona, cada grup social, cada poble, som *guardians*, és a dir, *guardes, guaridors, curadors, cuidadors, vigilants, custodis, protectors, defensors* de la vida, de la dignitat, dels drets, de la salut i del benestar dels nostres pròxims (persones, comunitats, grups, pobles), de la nostra societat, del nostre país, del nostre entorn natural..., vetllant en cada moment pel seu bé. Per tant, l'altre (persona o grup) no pot ser vist com a adversari, enemic, amenaça, competidor, ni tan sols un fet indiferent... sinó com aquell/a de qui jo sóc responsable, de qui m'he d'ocupar, perquè també els altres s'ocupen i preocupen de mi. Certament, entendre i viure això capgiraria completament les relacions interpersonals, econòmiques, polítiques i socials, interculturals i internacionals... Cada persona guardiana dels seus pròxims, cada organització social, cada grup, cada religió, guardianes de les altres, cada empresa guardiana de les altres empreses i dels seus clients i proveïdors, cada país, cada poble, cada llengua, cada cultura, guardians de tots els altres, dels seus veïns, dels més fràgils, dels més pobres...

El repte que planteja Francesc és precisament convertir aquesta actitud de cura, mitjançant un potent i ambiciós *procés educatiu*, en una veritable cultura que posi fi a totes les estructures i comportaments socials basats en la indiferència, la mentida, el desig de domini, l'explotació, l'ús de les persones com a objecte, la confrontació, l'amenaça, les armes, l'exclusió... Aquest procés educatiu ha de ser impulsat des de totes les instàncies socials, començant per la família, les institucions educatives i universitàries, els mitjans de comunicació, les confessions religioses, les organitzacions governamentals i no governamentals i totes les institucions. Només l'extensió d'aquesta cultura pot assegurar els drets humans, el bé comú i la pau.

Aquesta propera Jornada Mundial de la Pau i tot el temps de Nadal, condicionats i limitats enguany per la pandèmia, poden ser una ocasió especial i imprevista per prendre consciència i experimentar com ens necessitem, per reflexionar i pregar entorn a la nostra vocació a la fraternitat i a la cura dels uns pels altres.